

Asettamispäätös

15.1.2020

VN/672/2020

Valtionhallinnon poikkeusoloja ja puolustustilaa koskevan viestintäohjeistuksen uudistaminen

Tausta

Valtionhallinnon viestintä eri turvallisuustilanteissa perustuu varautumiseen, yhteisiin ohjeisiin ja suunnitelmiin sekä säännölliseen harjoitteluun ja yhteistoimintaan. Viranomaisten viestintävalmiutta nostetaan ja toimintakykyä tehostetaan mahdollisimman portaattomasti tilanteen kiristyessä. Viestinnän yhteensovittamisen ja selkeiden viestintävastuiden merkitys korostuu, mitä vakavammasta tilanteesta on kysymys.

Valtionhallinnon viestintä perustuu myös poikkeusoloissa normaaliajan lainsäädäntöön, jota täydentävät valmiuslain ja puolustustilalain säännökset. Tilanteen kiristyessä viestintävastuita voidaan joutua siirtämään joko osittain tai kokonaan muilta viranomaisilta valtioneuvoston kanslialle. Tämä tarkoittaa, että valtioneuvosto päättää valmiuslainsäädännön nojalla viestintävastuun siirtämisen ajankohdasta ja laajuudesta.

Vuosina 2007 ja 2013 voimaan tulleet valtionhallinnon häiriötilanteiden ja poikkeusolojen viestintäohjeet keskittyivät normaalioloista poikkeavien tilanteiden hallintaan ja viestintään. Joulukuussa 2019 voimaan tullut Valtionhallinnon tehostetun viestinnän ohje muutti edeltäjiensä painotusta. Siinä ei käsitellä poikkeusoloja ja puolustustilaa, vaan kiinnitetään huomiota normaaliolojen tehostettuun viestintään sekä informaatiovaikuttamisen havaitsemiseen ja vastaamiseen. Nyt asetettu työryhmä valmistelee poikkeusolojen ja puolustustilan aikaiselle viestinnälle oman, erillisen ohjeistuksen, jossa tarkennetaan lisäksi normaaliolojen viestinnällistä varautumista ja valmiuden nostamista.

Asettaminen

Valtioneuvoston kanslia on asettanut työryhmän selvittämään valtionhallinnon poikkeusoloja ja puolustustilaa koskevan viestintäohjeistuksen uudistamistarpeita.

Toimikausi

20.1.2020-31.12.2020

Hankkeen tehtävä ja rajaukset

Työryhmä valmistelee ehdotukseen valtionhallinnon viestintäohjeeksi, jossa määritellään poikkeusoloja¹ ja puolustustilaa² koskevat viranomaisten viestinnän periaatteet, vastuut ja organisoitumisen³. Ohje tarkentaa lisäksi ohjeistusta normaaliolojen viestinnällisestä varautumisesta ja valmiuden nostamisesta.

Työryhmän valmisteleva ohje muodostaa yhdessä 20.12.2019 voimaan tulleen valtionhallinnon tehostetun viestinnän ohjeen (VNK 2019:23) kanssa kokonaisuuden, jossa määritellään viranomaisten viestinnän periaatteet erilaisissa turvallisuustilanteissa.

Työryhmän tulee huomioida työssään

- voimassa olevat hallinnonalakohtaiset varautumis- ja valmiussuunnitelmat sekä muut ohjaavat asiakirjat
- Valtionhallinnon tehostetun viestinnän ohje 2019 (VNK 2019:23)
- muutokset valtionhallinnon virastorakenteessa ja organisaatioissa
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2017) määritellyt kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamalli ja häiriötilanteiden hallintamalli
- toimintaympäristön (ml. viestinnän) muutos ja informaatioympäristön uudenlaiset uhat
- viestintä- ja informaatioteknologioiden kehittyminen, uudet median käyttötavat ja strateginen viestintä
- vakavista häiriötilanteista sekä viranomaisten harjoituksista ja varautumistyöstä, kuten esimerkiksi vaalihäirintään varautumisesta, tehdyt havainnot ja kokemukset.
- kansainvälinen yhteistyö
- kansainväliset havainnot ja esimerkit

Työryhmän tuottamien asiakirjojen ja muun aineiston julkisuusasteen määrittelyssä huomioidaan julkisuuslain säännökset ja soveltamisala.

Organisointi

Puheenjohtaja

Valtioneuvoston viestintäjohtaja Päivi Anttikoski, valtioneuvoston kanslia

Varapuheenjohtaja

Erityisasiantuntija Kirsti Haimila, puolustusministeriö

Jäsenet

Viestintäpäällikkö Jouni Mölsä, Tasavallan presidentin kanslia

Hallitusneuvos Arno Liukko, valtioneuvoston kanslia

Asiantuntija Sampo Kempainen, valtioneuvoston kanslia

Viestintäjohtaja (vt) Paula Parviainen, ulkoministeriö

Erikoistutkija Antti Sillanpää, Turvallisuuskomitean sihteeristö, puolustusministeriö

¹ Valmiuslaki (1552/2011), 3§

² Puolustustilalaki (1083/1991), 1§

³ Valmiuslaki (1552/2011), 106§

Viestintäjohtaja Eriikka Koistinen, sisäministeriö
Apulaisosastopäällikkö, everstiluutnantti Jussi Puustinen, Pääesikunta

Työryhmän sihteerinä toimii johtava viestintäasiantuntija Jussi Toivanen valtioneuvoston kansliasta. Työryhmän kokoonpanoa voidaan täydentää työn aikana.

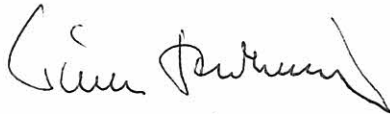
Raportointi

Hankkeen etenemisestä ja keskeisistä linjauksista informoidaan säännöllisesti valtioneuvoston kanslian johtoa, ministeriöiden valmiuspäällikkökokousta sekä viestintäjohtajakokousta. Ehdotus uudistetuksi ohjeeksi esitellään ennen voimaantuloa ministeriöiden kansliapäällikkökokoukselle ja Turvallisuuskomitealle.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työ tehdään virkatyönä erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti. Kokouspalkkioita ei makseta. Työryhmä ei voi tehdä valtioneuvoston kansliaa sitovia tilauksia eikä muita sopimuksia ilman valtioneuvoston kanslian hyväksymistä.

Työryhmän mahdolliset kokous- tai tutustumismatkat ulkopuolelle säännöllisen kokouspaikkakunnan edellyttävät valtioneuvoston kanslian lupaa. Hankkeen kustannukset maksetaan hankkeen toteutukseen varatuista valtioneuvoston kanslian varoista.

Timo Lankinen
Alivaltiosihteeri

Päivi Paasikoski
Valtioneuvoston apulaisviestintäjohtaja

Jakelu	Työryhmän jäsenet
Tiedoksi	Tasavallan presidentin kanslia Ministeriöt Turvallisuuskomitean sihteeristö Pääesikunta